

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 74.497/3
van 29 november 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de regelgeving over de organisatie van de eerstelijnszorg voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood, de zorgraden en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het digitale zorg- en ondersteuningsplan, de financiering van eerstelijnszorgaanbieders en voor beleidsdoeleinden’

Op 18 september 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de regelgeving over de organisatie van de eerstelijnszorg voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood, de zorgraden en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het digitale zorg- en ondersteuningsplan, de financiering van eerstelijnszorgaanbieders en voor beleidsdoeleinden’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 21 november 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Johan PAS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 november 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap strekt in hoofdzaak tot de wijziging van het decreet van 26 april 2019 ‘betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders’ (artikelen 10 tot 32). Die wijzigingen betreffen onder meer het invoegen van nieuwe definities, het vervangen van de termen “zorg- en ondersteuningsvraag” en “zorgteam” door respectievelijk de termen “zorg- en ondersteuningsnood” en “zorg- en ondersteuningsteam”, het invoegen van bepalingen inzake het aanstellen van een zorgaanbieder die de taak van casemanagement op zich neemt, het herschrijven van de bepaling inzake de opdrachten van de zorgraden, het toevoegen aan die zorgraden van afgevaardigden van voorzieningen die erkend, vergund of gesubsidieerd zijn door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en van voorzieningen die erkend, vergund of gesubsidieerd zijn door het agentschap Opgroeien regie als leden van de zorgraden, het vervangen van het minimum aantal inwoners per eerstelijnszone (dit is het werkgebied van een zorgraad), het invoegen van het vereiste dat de eerstelijnszones worden afgestemd op de grenzen van de referentieregio’s, vermeld in artikel 5 van het Regiodecreet van 3 februari 2023, het vervangen van artikel 23 en het invoegen van de artikelen 23/1 tot 23/9, met het oog op de regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de financiering van de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en van de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering en in het kader van het digitale zorg- en ondersteuningsplan.

Daarnaast worden in het decreet van 18 mei 2018 ‘houdende de Vlaamse sociale bescherming’, het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, het decreet van 5 april 2019 ‘betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijk gezondheidsaanbod’ en het decreet van 3 mei 2019 ‘houdende de sociale kaart’, de woorden “zorgteam” en “zorg- en ondersteuningsvraag” vervangen door “zorg- en ondersteuningsteam” en “zorg- en ondersteuningsnood”. In het woonzorgdecreet wordt voorts de definitie van “zorg- en ondersteuningsplan” aangepast door te verwijzen naar de definitie van dit begrip in het decreet van 26 april 2019 (artikelen 2 tot 9 en 33 van het voorontwerp).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van de artikelen 18 en 20, die in werking treden volgens de gebruikelijke regeling. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om voor elk van de bepalingen die op 1 januari 2025 in werking treden, een vroegere datum van inwerkingtreding te bepalen (artikel 34 van het voorontwerp).

---

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 16

3. Het ontworpen artikel 11, eerste lid, 1°, c), van het decreet van 26 april 2019 (artikel 16, 1°, van het voorontwerp) bepaalt dat de opdracht van de zorgraad die bestaat uit het afstemmen binnen zijn werkgebied van de organisatie en het aanbod van kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning op de zorg- en ondersteuningsnoden door prioriteiten te bepalen die vastgesteld zijn op het bevolkingsniveau binnen het werkgebied van de zorgraad, uitgevoerd wordt in samenspraak met de personen, diensten of organisaties met een gespecialiseerd zorgaanbod. In tegenstelling tot de andere instanties waarvoor de “samenspraak” wordt opgelegd,² staat niet bij voorbaat vast dat die personen, diensten of organisaties tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren. Op de vraag wat precies wordt bedoeld met een “gespecialiseerd zorgaanbod” en welke personen, diensten of organisaties precies worden beoogd, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Van de personen, diensten of organisaties met een gespecialiseerd zorgaanbod die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap wordt verwacht dat zij binnen de zorgraden meewerken aan de afstemming van de organisatie van de zorg en ondersteuning in de eigen eerstelijnszone. Voor de personen, diensten of organisaties waarvoor de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is, wordt alleen een vrijwillige afstemming bedoeld binnen het forum van de zorgraad. Het gaat hier altijd over de organisatie van de zorg en ondersteuning, waarover afstemming en samenwerking wordt gestimuleerd of verondersteld. Concreet proberen we vanuit een doelgerichte zorg en ondersteuning de persoon met zijn zorg- en ondersteuningsnood centraal te zetten en als een geheel te benaderen. Het is dan ook wenselijk en belangrijk dat alle zorgaanbieders hun bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de zorg- en ondersteuningsdoelen, die op het niveau van de zorgverlening worden geformuleerd in het zorg- en ondersteuningsplan. De uitvoering van de zorgverlening zelf, als beroep of vanuit de opdrachten, wordt hiermee niet gestuurd of gewijzigd. Het is dus nooit de bedoeling om in te grijpen op het niveau van de uitoefening van het beroep zelf.”

Het is raadzaam om, zoals de gemachtigde zelf suggereerde, een onderscheid te maken tussen de personen, diensten en organisaties waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is en diegene waarvoor ze niet bevoegd is. Voor die laatsten kan dan worden bepaald dat de samenspraak op vrijwillige basis gebeurt. Voor het overige blijft onduidelijk, en zou beter worden gepreciseerd, wat precies wordt verstaan onder de notie “gespecialiseerd zorgaanbod”, minstens in de memorie van toelichting.

4. De definities van de termen “populatiemanagement” en “zorgstrategische planning” vervat in het ontworpen artikel 11, derde lid, bevatten telkens twee bijkomende zinnen die normatieve bepalingen bevatten en dus niet op hun plaats zijn in definities die enkel de draagwijdte van de betrokken termen omschrijven. Die bijkomende zinnen moeten dan ook worden overgeheveld naar het ontworpen tweede lid.

---

² Voor de lokale besturen, die ook worden vermeld, kan worden gesteund op de bevoegdheid inzake medebewind (artikel 6, § 1, VIII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’).

Artikel 22

5. Volgens het ontworpen artikel 23, § 1, eerste lid, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 22 van het voorontwerp) verzamelt de bevoegde dienst persoonsgegevens over de eerstelijnszorgaanbieders *die in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken*. Op de vraag welke eerstelijnszorgaanbieders in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad daarmee worden bedoeld, antwoordde de gemachtigde:

“Hiermee worden de eerstelijnszorgaanbieders bedoeld die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken en op vrijwillige basis een beroep doen op de regeling van de Vlaamse Gemeenschap (zonder dat zij daarbij moeten aangeven te behoren tot die gemeenschap) inzake een financiering om de eerstelijnszorgaanbieders of de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering te ondersteunen. (...)”.

Op de vraag waarom in het ontworpen artikel 23, § 1, eerste lid, 3°, enkel gewag wordt gemaakt van het bevragen van eerstelijnszorgaanbieders met het oog op het in kaart brengen van het aanbod van de eerstelijnszorg *in het Nederlandse taalgebied* en waarom in het ontworpen artikel 23, § 1, eerste lid, 3°, en § 2, tweede en derde lid, enkel de verwerking van bepaalde persoonsgegevens wordt geregeld van eerstelijnszorgaanbieders *die actief zijn in het Nederlandse taalgebied*, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Door de bevoegdheidsverdeling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, kan de bevraging hier slechts worden afgenomen van de instellingen die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd als instellingen die uitsluitend behoren tot de Vlaamse Gemeenschap of de natuurlijke personen die op een vrijwillige basis een beroep willen doen op de ontworpen regeling, zonder dat zij daarbij moeten aangeven “te willen behoren” tot de Vlaamse Gemeenschap. Het doel van het betrokken artikel is om een rechtsgrond te bieden voor de verwerking van de persoonsgegevens van de eerstelijnszorgaanbieders voor dit doeleinde. Hierbij worden voornamelijk de eerstelijnszorgaanbieders natuurlijke personen gevisieerd (zoals bijvoorbeeld de huisartsen), gezien er reeds een voldoende zicht is door de Vlaamse Gemeenschap op het aanbod van de instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd als instellingen die uitsluitend behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Gezien de Nederlandstalige eerstelijnszorgaanbieders slechts een klein deeltje vormen van het aanbod in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, zal voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad nooit het volledige aanbod van eerstelijnszorg in kaart kunnen worden gebracht, wat net het doeleinde is van de verwerking van de persoonsgegevens.

(...)

Er wordt niet voorzien in een verwerking van de persoonsgegevens van de eerstelijnszorgaanbieders uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor de doeleinden (a) het contacteren van de eerstelijnszorgaanbieders om hen een bevraging te laten invullen die het aanbod van de eerstelijnszorg in het Nederlandse taalgebied in kaart brengt en (b) als de eerstelijnszorgaanbieder daarmee instemt, het contacteren van de eerstelijnszorgaanbieder met het oog op crisiscommunicatie en informatiecampagnes van de Vlaamse overheid.

Wat het eerste doeleinde (a) betreft (...) [:] Gezien de eerstelijnszorgaanbieders in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad niet bevragd zullen worden, is er geen nood om hen te contacteren voor dergelijke bevraging.

Wat het tweede doeleinde (b) betreft, kan er worden meegedeeld dat er reeds andere kanalen zijn (vb. website, via partnerorganisaties, zorggraden,...) waardoor de

eerstelijnszorgaanbieders in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kennis kunnen krijgen van de informatiecampagnes van de Vlaamse overheid. Het feit dat er voor dit doeleinde geen decretale bepaling is voorzien voor de verwerking van de persoonsgegevens van de eerstelijnszorgaanbieders in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, sluit bovendien niet uit dat deze persoonsgegevens op basis van de toestemming (artikel 6, lid 1, a), AVG) door het Departement Zorg kunnen worden verwerkt.”

6. In het ontworpen artikel 23, § 2, eerste lid, 8°, van het decreet van 26 april 2019 wordt gewag gemaakt, als een van de te verwerken persoonsgegevens van eerstelijnszorgaanbieders die een financiering aanvragen als vermeld in artikel 8, “de burgerlijke staat van de aanvrager en, als de aanvrager getrouwd is, de identificatiegegevens, met inbegrip van het INSZ-nummer, van de partner van de aanvrager”.

In de memorie van toelichting wordt vermeld dat de verwerking van deze persoonsgegevens vereist is om renteloze leningen te kunnen toekennen. De gemachtigde verklaarde daarop nog het volgende:

“De reden waarom de gegevens reeds bij de aanvraag worden opgevraagd, is, dat na de analyse onmiddellijk de leningsovereenkomst (welke wordt aangeboden voor digitale ondertekening) kan worden opgemaakt, zonder eerst opnieuw de aanvragende eerstelijnszorgaanbieder om bijkomende gegevens te moeten verzoeken alvorens de leningsovereenkomst kan worden opgemaakt en ondertekend. Dergelijke werkwijze is efficiënter en minder belastend voor de aanvragende eerstelijnszorgaanbieder, mede gezien het hoge goedkeuringspercentage van de renteloze leningen. Het is de doelstelling van de Vlaamse Gemeenschap om de administratieve last bij de rechtsonderhorige zo laag mogelijk te houden.”

Op de vraag waarom de betrokken persoonsgegevens van de partner worden verwerkt, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De gegevens van de partner van de aanvrager van een renteloze lening, wanneer de aanvrager wettelijk samenwonende is of gehuwd wordt opgevraagd zodat deze kan meetekenen voor kennisname. Dit betekent niet dat de partner hiermee borg tekent of gehouden is tot terugbetaling. De kennisname is nodig omwille van de tegenstelbaarheid en om het risico uit te sluiten dat de partner de nietigheid zou eisen indien deze achteraf van oordeel zou zijn dat de aanvrager buitensporige schulden zou hebben aangegaan hebben die het huishouden overmatig belasten.”

Indien het ook nodig is dat een wettelijk samenwonende (en niet alleen een gehuwde) partner mee tekent voor kennisname, moet in de ontworpen bepaling niet alleen “getrouwd” maar ook “wettelijk samenwonend” worden vermeld. Met het oog op de minimale verwerking van persoonsgegevens moet in de ontworpen bepaling bovendien worden gepreciseerd dat de betrokken gegevens enkel worden verwerkt met het oog op de aanvraag van een renteloze lening (en dus niet voor andere vormen van financiering).

Artikelen 24 tot 28

7. Het is raadzaam om in de memorie van toelichting bij de ontworpen artikelen 23/1 tot 23/5 van het decreet van 26 april 2019 (artikelen 24 tot 28 van het voorontwerp) te vermelden, zoals het geval is voor artikel 22 van het voorontwerp, wat voor de ontworpen regelingen van de verwerking van persoonsgegevens de rechtsgronden zijn overeenkomstig de AVG³.

8. In de ontworpen artikelen 23/3 en 23/5 wordt herhaaldelijk gewag gemaakt van de “sociale status” van een persoon met een zorg- en ondersteuningsnood. In de memorie van toelichting wordt vermeld dat daarmee wordt bedoeld “bv. leefloon, maximumfactuur”. Aangezien de term “sociale status” op zeer uiteenlopende wijze kan worden begrepen, moeten in de tekst van het voorontwerp zelf duidelijker worden omschreven wat ermee wordt bedoeld.

9. In het ontworpen artikel 23/4 wordt bepaald welke gebruikers bepaalde persoonsgegevens als vermeld in artikel 23/3 ontvangen, terwijl in het ontworpen artikel 23/5 een meer gedetailleerde opsomming van persoonsgegevens voorkomt waartoe personen met een zorg- en ondersteuningsnood toegang hebben. Op de vraag of de twee bepalingen niet overlappen en wat het verschil is, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“(…) Hoe de toegang is geregeld, wordt op zich niet als essentieel element beschouwd, maar het vermelden van de ontvangers van de gegevens wel. De toegang is in casu de toegang die de betrokkene heeft tot bepaalde gegevens in de applicatie. Mocht de toegang voor elke ontvanger dezelfde zijn, dan zou het voldoende kunnen zijn dat enkel de ontvangers worden opgenomen. Aangezien huidig ontwerp voorziet dat niet elke ontvanger dezelfde toegang krijgt tot gegevens, wordt dit onderscheid evenwel opgenomen en wordt per lid van het zorg- en ondersteuningsteam opgenomen welke toegang deze heeft tot welke gegevens. De opstellers zijn ervan overtuigd dat dit de transparantie naar de burger enkel maar ten goede komt, en alzo te voldoen aan de basisprincipes van de AVG, alsook getuigt van behoorlijk bestuur.”

Afgezien van de bevoegde dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, waarnaar wordt verwezen in het ontworpen artikel 23/4, 5°, lijkt het ontworpen artikel 23/4 niets toe te voegen aan het ontworpen artikel 23/5 en kan het dan ook beter worden weggelaten. Aan het ontworpen artikel 23/5 moet wel een bepaling worden toegevoegd die regelt tot welke persoonsgegevens die bevoegde dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, toegang heeft.

10. In het ontworpen artikel 23/5 wordt voor elk van de erin vermelde personen of instanties bepaald dat ze toegang hebben tot bepaalde gegevens die hen zelf betreffen. Op de vraag hoe die bepalingen zich verhouden tot het bij artikel 15 AVG gewaarborgde recht van inzage van de betrokkene met betrekking tot hem betreffende persoonsgegevens, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Recht op inzage is niet per se hetzelfde als het hebben van toegang tot gegevens (hoewel de Engelse vertaling in GDPR wel over ‘right to access’ spreekt bij art. 15).

---

³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

De toegang geregeld in huidig ontwerp omvat deels al het recht op inzage, nu de persoon met zorg- en ondersteuningsnood door de in het ontwerp geregeld toegang al inzage krijgt in bepaalde gegevens. De toegang gaat evenwel meer over de functionaliteit, met name de mogelijkheid om de eigen gegevens in de applicatie te zien en desgevallend te bewerken. Bijgevolg faciliteert de toegang tot de gegevens het recht op inzage (art. 15 AVG), maar bijvoorbeeld ook het recht op rectificatie (art. 16 AVG), door rechtstreeks de mogelijkheid te geven deze rechten uit te oefenen. Bij de uitoefening van het recht op inzage is er immers enkel de mogelijkheid om de gegevens te ‘lezen’, terwijl de toegang ook impliceert dat kan worden ‘geschreven’, dus dat gegevens bijvoorbeeld kunnen worden toegevoegd. De toegang sluit aldus de inzage niet uit en verhindert niet de uitoefening van de rechten door de betrokkenen.

De gegevens vermeld in ontwerpartikel 28 (artikel 23/5, eerste lid) betreffen nagenoeg alle gegevens die van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood worden verwerkt. Deze persoon heeft aldus in de applicatie toegang tot bijna al diens gegevens die worden verwerkt, met uitzondering van technische gegevens over diens identiteit en gebruik van het digitaal zorg- en ondersteuningsplan (art. 23/3, eerste lid, 8°), en statistische gegevens over het gebruik van het digitaal zorg- en ondersteuningsplan (art. 23/3, eerste lid, 9°), gewoon omdat dat geen meerwaarde biedt voor de doeleinden van de verwerking. Dat verhindert evenwel niet de uitoefening van de rechten van de betrokkene, en dus de mogelijkheid om inzage te krijgen in die gegevens.”

Ook al is het niet vereist om de toegang tot gegevens die de eigen persoon betreffen, bij decreet te regelen, aangezien het niet gaat om een inmenging in het recht op het privéleven overeenkomstig artikel 22 van de Grondwet, kan worden ingestemd met de zienswijze van de gemachtigde dat de regeling van de toegang tot die gegevens geen afbreuk doet aan het recht van inzage van de betrokkene overeenkomstig artikel 15 AVG en dat bijgevolg geen bezwaar bestaat tegen de ontworpen bepalingen.

Artikel 29

11. Het ontworpen artikel 23/6 van het decreet van 26 april 2019 (artikel 29 van het voorontwerp) bepaalt dat de rechten van de leden van het zorg- en ondersteuningsteam, vermeld in de artikelen 12 tot 22 en artikel 34 AVG en de beginselen vermeld in artikel 5 AVG kunnen worden beperkt om de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van handelingen die tegen de eer en de waardigheid van de uitoefening van gereguleerde beroepen ingaan, te waarborgen, voor zover de bepalingen van voormeld artikel 5 overeenstemmen met de rechten en verplichtingen, vermeld in de artikelen 12 tot 20 AVG. Dit doet geen afbreuk aan de verplichting die rust op de verwerkingsverantwoordelijke om de juistheid van de persoonsgegevens te waarborgen, zoals vermeld in artikel 5, lid 1, d), AVG.

In de memorie van toelichting wordt over deze bepaling het volgende uiteengezet:

“Het ontworpen artikel 23/6 bepaalt dat de rechten van de betrokkenen (de andere leden van het zorg- en ondersteuningsteam), conform de bepalingen van artikel 23 van de algemene verordening gegevensbescherming, kunnen beperkt worden. Dit kan slechts ter waarborging van de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van handelingen die tegen de eer en de waardigheid van de uitoefening van gereguleerde beroepen ingaan. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie waarbij een betrokkene vraagt om zijn recht op wissing uit te oefenen, maar dat er tevens een procedure

voor de schending van het beroepsgeheim van de zorgaanbieder loopt, waarbij de gegevens waarvan de betrokkene verzoekt om deze te wissen, van cruciale waarde zijn om een oordeel te vellen over het dossier. In dat geval kan het recht op wissing beperkt worden. In ieder geval doet deze bepaling geen afbreuk aan de verplichting die rust op de verwerkingsverantwoordelijke om juistheid van de persoonsgegevens te waarborgen, zoals vermeld in artikel 5, lid 1, d), van de algemene verordening gegevensbescherming.”

De gemachtigde verklaarde in dat verband nog het volgende:

“Ontwerpartikel 29 volgt uit de bepalingen van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, waarin is opgenomen dat de rechten van de betrokkenen kunnen worden ingeperkt voor zover dat nadelige gevolgen zou kunnen hebben voor de voorkoming, de opsporing, het onderzoek, of de vervolging van strafbare feiten. In het ontwerpartikel wordt dan bedoeld op een schending van het beroepsgeheim. Daarenboven is de bewoording van artikel 23 AVG hierin meegenomen.

(...)

Bij elke beperking van een recht van een betrokkene, zal specifiek de afweging worden gemaakt ten aanzien van een noodzakelijke en evenredige maatregel. Indien de RvS dit wenselijk zou vinden, kan het toepassingsgebied ook worden uitgebreid naar dergelijke doelstellingen.

(...)

Het beperken van verwerkingen van persoonsgegevens is enkel van toepassing voor zover een betrokkene een recht uitoefent die niet wordt ingeperkt, zoals bijvoorbeeld het recht op wissing. In dat geval worden de persoonsgegevens gewist en kunnen deze dus niet langer worden verwerkt.

Daarnaast heeft de betrokkene het recht op beperking van de verwerking (cf. art. 18 AVG). De verwerking van persoonsgegevens kan in dat geval worden beperkt ingeval één van de elementen vermeld in dat artikel van toepassing zijn.

(...)

De beperking van rechten en verplichtingen geldt zo lang als nodig om de waarborgen vermeld in artikel 23 AVG te kunnen vrijwaren. Daar kan geen specifieke termijn op geplakt worden.

(...)

Aangezien het de verwerkingsverantwoordelijke is die de uitoefening van de rechten door de betrokkene opvolgt en daar gevolg moet aan geven, zal het ook de verwerkingsverantwoordelijke zijn die die rechten kan inperken, doch slechts mits het aantonen van het feit dat de grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene onverlet blijft en na de afweging dat deze inperking daadwerkelijk noodzakelijk en evenredig is ten aanzien van het doel van de inperking.”

Artikel 23, lid 1, AVG laat beperkingen van de reikwijdte van die rechten toe op voorwaarde dat de beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van een aantal uitdrukkelijk bepaalde belangen, waaronder de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van schendingen van de beroepsregels voor gereguleerde beroepen (punt g) van dat lid 1). Er kan worden aangenomen dat “de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van handelingen die tegen de eer en de

waardigheid van de uitoefening van gereguleerde beroepen ingaan” daarin kunnen worden ingepast.

Uit artikel 23, lid 1, vloeit voort dat de beoogde beperkingen een *noodzakelijke* maatregel moeten zijn. Er moet in de memorie van toelichting worden uiteengezet waarom de beperkingen noodzakelijk zijn om het belang vermeld in punt g) te beschermen.

Uit artikel 23, lid 1, vloeit tevens voort dat de beoogde beperkingen *evenredig* moeten zijn met het nagestreefde doel. In zoverre die beperkingen tevens een inmenging inhouden in het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven, vloeit dit vereiste overigens ook voort uit artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Wat dit betreft is het ontworpen artikel 23/6 door de algemeenheid ervan moeilijk als proportioneel te beschouwen. Het gegeven dat, volgens de gemachtigde, telkens *in concreto* een afweging zal gemaakt worden, volstaat niet. Er moet worden nagegaan of het nodig is elk van de rechten vermeld in de artikelen 12 tot 22 AVG en elk van de beginselen vermeld in artikel 5 AVG te kunnen beperken, dan wel of de beoogde beperkingen kunnen worden toegespitst op specifieke rechten en beginselen.⁴ Daarbij moet worden bepaald welke verwerkingen van welke persoonsgegevens kunnen beperkt worden en gedurende welke periode (vanaf de ontvangst van het verzoek tot uitoefening van een van deze rechten) de rechten en beginselen kunnen beperkt worden, bijvoorbeeld gedurende de periode dat het onderzoek loopt.

Daarnaast moet, in overeenstemming met artikel 23, lid 2, AVG, de bepaling worden aangevuld met de overige specifieke bepalingen betreffende de in dat lid genoemde aangelegenheden. Ook zou moeten worden geregeld hoe (op wiens initiatief) tot een beperking kan worden overgegaan, wie daarover beslist en op welke wijze. De motivering van dergelijke beslissingen, die wordt opgelegd door de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’, kan enkel achterwege worden gelaten als het meedelen ervan onverenigbaar is met de doelstelling van de mogelijke beperkingen, hetgeen in voorkomend geval uitdrukkelijk moet worden geregeld.

Artikel 31

12. Overeenkomstig het ontworpen artikel 23/8, eerste lid, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 31 van het voorontwerp), is het Departement Zorg de verwerkingsverantwoordelijke voor het beheer van het digitale zorg- en ondersteuningsplan. Op de vraag of het de bedoeling is dat het Departement individuele zorg- en ondersteuningsplannen beheert en er inzage in heeft, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het beheer betreft het beheer van de applicatie (zoals onder meer het bouwen van de applicatie) alsook het trekken van statistieken over het gebruik van het digitaal zorg- en ondersteuningsplan en dergelijke meer.

Het is absoluut niet de bedoeling dat het Departement Zorg inzage krijgt in de individuele digitale zorg- en ondersteuningsplannen of deze als het ware beheert (met de betekenis: aanpassingen kan aanbrengen, etc...). Het Departement Zorg kan geen rechten

⁴ Zie ook K. HUYSMANS, “De implementatie van artikel 23 AVG. Na de hervorming de contrareformatie?”, *Tijdschrift privacy & persoonsgegevens* 2019, nr. 2, (6) 8-9.

van betrokkenen uitoefenen. De enige doeleinden waarvoor het Departement Zorg toegang krijgt tot bepaalde gegevens, zijnde enkel de technische en statistische gegevens, is om het beheer van de applicatie te kunnen doen respectievelijk het zorgbeleid te kunnen afstemmen op de noden van de gebruikers.

De opstellers verwijzen ook naar de volgende passage hieromtrent in de algemene toelichting: ‘Tevens wordt het aan het Departement Zorg mogelijk gemaakt om aan de hand van de verwerking van de gegevens aan beleidsrapportering te doen, waaronder ook het beheer van het digitale zorg- en ondersteuningsplan wordt begrepen. Zo kan bijvoorbeeld worden nagegaan hoe vaak wordt ingelogd in de applicatie. Dit dient voor statistische doeleinden en wordt nooit geïndividualiseerd. Verder is het ook de bedoeling om middels het digitale zorg- en ondersteuningsplan om de kwaliteit van de zorg en ondersteuning en van het zorg- en ondersteuningsplan te bevorderen en verbeteren.’”

Er kan beter uitdrukkelijk worden bepaald dat het Departement Zorg geen individuele zorg- en ondersteuningsplannen beheert of er toegang toe heeft.

13. Overeenkomstig het ontworpen artikel 23/8, zesde lid, kan het Departement Zorg voor bepaalde gegevensverwerkingen in het digitale zorg- en ondersteuningsplan optreden als verwerker in het kader van een bepaald project, na voorafgaand advies van het bestuursorgaan van het digitale zorg- en ondersteuningsplan. Op de vraag wat daarmee precies wordt beoogd, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Zoals hierboven reeds vermeld, zal het Departement Zorg nooit toegang hebben tot individuele digitale zorg- en ondersteuningsplannen. De vermelding ‘een bepaald project’ kadert in zowel het primaire gebruik van de gegevens, zoals bijvoorbeeld logging, als in het secundaire gebruik, zoals statistiek, wetenschappelijk onderzoek, en dergelijke meer. Voor dergelijke zaken kan het Departement Zorg gegevensverwerkingen uitvoeren, zonder daarbij toegang te hebben tot individuele digitale zorg- en ondersteuningsplannen.

De opstellers verwijzen ook naar de volgende passage hieromtrent in de algemene toelichting: ‘Dit artikel kan echter niet in die zin geïnterpreteerd worden dat het Departement Zorg niet zou kunnen optreden als verwerker m.b.t. bepaalde gegevensverwerkingen middels het digitale zorg- en ondersteuningsplan. Waar zij voor een welbepaald project bijvoorbeeld uitsluitend ten behoeve van een verwerkingsverantwoordelijke optreedt, is dit bijvoorbeeld zo het geval.’

De verwijzing naar ‘het bestuursorgaan van het digitale zorg- en ondersteuningsplan’ is foutief in het ontwerp van decreet blijven staan. Momenteel is er geen intentie om dergelijk apart bestuursorgaan op te richten. We stellen dan ook voor om de zin ‘In het voormelde geval vraagt het departement, vermeld in het eerste lid, voorafgaand advies aan het bestuursorgaan van het digitale zorg- en ondersteuningsplan.’ te schrappen.”

Met die schrapping kan worden ingestemd. Voorts is het raadzaam om, minstens in de memorie van toelichting, te verduidelijken welke gegevensverwerkingen en welke projecten worden bedoeld.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Johan PAS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE